

VARNIENĖ (Laguckaitė) ALDONA

Gimė 1932 04 15 Vyžeičiuose Rokiškio rajone,
mirė 2011 02 01 Vilniuje

Tautodailininkė, literatė, kraštotyrininkė

Mokėsi 1939–1942 m. Vyžeičių kaimo pradžios, 1942–1951 m. Rokiškio vidurinėje mokyklose. 1951 m. įstojo studijuoti neakivaizdžiai bibliotekininkystę Vilniaus universitete. 1963–1964 m. mokėsi dailininkų apipavidalintojų kursuose prie Kultūros ministerijos.

Dirbo 1952–1953 m. Gindvilių klube-skaitykloje, 1953–1954 m. Obelių vaikų bibliotekos vedėja, 1954–1955 m. Skemų k. klube-skaitykloje, 1955–1963 m. Skemų bibliotekoje, 1965–1981 m. Vilniaus kombinate “Dailė” gintaro, metalo darbų liaudies meistrė.

Dirbdama kultūros įstaigose, tapė dekoracijas, piešė reklaminius plakatus, režisavo spektaklius, statė tautinius šokius, dalyvaudavo rajoninėse dainų šventėse. Nuo 1964 m. gyveno Vilniuje. 1966 m. priimta į Liaudies Meno Draugiją, buvo Lietuvos tautodailininkų sąjungos narė. Garsėjo kaip talentinga papuošalų iš gintaro ir metalo kūrėja, tapytoja primityvistė, kurios paveiksluose dominuoja tėviškės vaizdai. Rašė eilėraščius. Aktyviai dalyvavo meno saviveikloje.

Suteiktas Meno kūrėjo statusas. Apdovanota per 30 garbės raštų ir diplomų. Meno darbai nuo 1967 m. buvo eksponuoti Monrealyje, Lenkijoje, Vokietijoje, Baltarusijoje, Maskvoje, nuo 1969 m. dalyvavo respublikinėse parodose, suruošė daug personalinių parodų. Jos sukurtų gintaro papuošalų ir tapybos darbų įsigijo Rokiškio, Obelių, Joniškio, Vilniaus muziejai, papuošalų kolekcijas pirko japonai ir Danijos Karalienė. Rokiškio krašto muziejuje saugomas asmeninis archyvas ir 37 tapyti paveikslai, dovanoti sūnaus T. Varno.

Įsitraukusi į kraštotyrinę veiklą, gimtajame krašte per vasaras po kruopelytę užrašinėjo žmonių prisiminimus, surinko daug medžiagos apie vietas ir žmones tarp Rokiškio ir Obelių, paskelbė straipsnį knygoje „Obeliai. Kriaunos“ (2009), viena kraštotyrinės kaimų istorijos knygos „Tarp Rokiškio ir Obelių“ (2012) sumanytoja, sudarytoja ir bendraautorė. Paruošė spaudai atsiminimų knygą „Dienoraščiai ant dulkių“ apie vyrą dailininką Eriką Varną.

Kūrybinė veikla neapsiribojo dailės ir gintaro darbais. Literatūrinius bandymus vainikavo trys išleistos eilėraščių ir prozos knygos. Pirmoji 1993 m. išleista knyga buvo romanas „Šulinyš“ apie gimtąjį kaimą ir jo žmones palietusias okupacijas, rezistencinį judėjimą. Antroji eilėraščių knygelė „Eilėraščiai. Katalogas“ (2000) iliustruota autorės darbais gyvenimo ir kūrybos datomis, darbų katalogu, trečioji knyga - poema „Karnavalas“ (2001).

Bendradarbiavo spaudoje: „Bibliotekų darbas“, „Gimtasis Rokiškis“, „Lietuvos bajoras“, „Naujoji Romuva“.

Knygos

Eilėraščiai ; kūrybos darbų katalogas / Aldona Varnienė. - [Vilnius : Rotas], 1999-2000 [i.e. 1999]. - 35, [1] p. : iliustr., portr.

Karnavalas : [poema] / Aldona Varnienė ; [ilustracijos autorės]. - Vilnius: AB "Standartų sp.". A. Varnienė, 2000. - 147, [1] p. : iliustr.

Šulinyš : [romanas] / Aldona Varnienė. - Vilnius : Spauda, 1993. - 159, [1] p.

Sudarytoja

Tarp Rokiškio ir Obelių: kaimai ir žmonės / [sudarė Aldona Laguckaitė-Varnienė, Pranas Motuzas, Zita Stalaušienė, Vilius Stakėnas]. - Vilnius : [BMK leidykla], 2012. - 344 p. : iliustr., faks., portr.

Šaltiniai

Liaudies meistrės A. Varnienės kūrinių paroda / Lietuvos TSR liaudies meno draugijos Vilniaus m. skyrius. - [S.l.] : [s.n.], [1969]. - 1

lankstinys (6 p.) : iliustr.

Biblioteka - bendruomenei. – Utena, 2014. - P. 13-19, 195-199, 222, 254.

Gasiūnas V. Rokiškio žemės šviesuliai. – Utena, 2001. - P. 25-26.

Lietuvos tautodailininkų kūryba: LTS Vilniaus bendrija. – Vilnius, 2001. – P. 47.

Mus jungia Rokiškio kraštas. – Vilnius, 2014-. - D. 1, p. 321-322.

Panevėžio apskrities menas. – Panevėžys, 2008. - P. 89.

Rokiškio krašto tautodailės istorija. – Rokiškis, 2006. - P. 77-88.

Tarp Rokiškio ir Obelių: kaimai ir žmonės. – Vilnius, 2012. - P. 7-8. p. 143-150.

Europos centras. – 1994, vas. 3-9 (Nr. 5), p. 2.

Gimtasis Rokiškis. – 1993, liep. 21, p. 3; gruod. 22, p. 1; 1999, geg. 8; 2009, kovo 10, p. 4; 2012, bal. 14, p. 8; birž. 30, p. 3; liep. 7, p. 1; 2019, geg. 16, p. 6.

Liaudies kultūra. – 2013, Nr. 3, p. 68.

Lietuvos žinios. – 2001, lapkr. 5, p. 24.

Panevėžio kraštas. – 2018, geg. 19, p. 3, 5.

Panevėžio rytas. – 1999, geg. 11, p. 10.

Pirmadienis. – 1996, liep. 22-28, p. 18.

Rokiškio pragiedruliai. – 1999, geg. 11, 27; spal. 2.

Spalio vėliava. – 1982, geg. 6; 1983, kovo 19; 1987, rugpj. 13; 1988, kovo 15.

Tiesa. – 1987, rugs. 10; 1994, saus. 4, p. 9.

Ūkininko patarėjas. – 1993, spal. 20.